

Rigsdagen, som i den Retning fik en uberettiget og større Indflydelse, end det fra de andre Landsdeles Side kunde vistes. Men det maa dog efter min Mening indrømmes at være en stor politisk Feil, at der ved denne Omordning er tilveiebragt et Skin af en saadan Overvægt for Rigsdagen. Jeg vil meget gjerne troe, at Forholdet kan vendes om, og at det vil være Kongeriget, der kommer til at lide Skade derved, hvis der skulde lides nogen Skade derved. Der er nemlig et Forhold tilstede, som er meget glædeligt, men som i den Retning kan give Anledning til større Betænkelse. Kongeriget er rigt og har store Pengemidler, medens de andre Landsdele ikke ere det i samme Grad. Hvorliden man overhovedet har tænkt paa den Ligelighed, der her skulde tilveiebringes, synes mig ogsaa at fremtræde, naar man virkelig vil føre dette Tankeexperiment videre og see, hvad der ligger i dette Forhold, naar man tænker sig det fuldstændigt gennemført. Jeg vil blot nævne et Punkt, som maaskee ved første Blik vil forekomme de ærede Medlemmer noget beshynderligt. Det kan dog vel ikke for Monarchiets Vedkommende oversees, at Hs. Majestæt regjerer ligesaavel over tydstalende som dansttalende Undersaatter, og det vil dog ikke kunne antages, at Hs. Majestæt Kongen i Balget af Monarchiets. Ministre skulde tage Hensyn til den Omstændighed, om Vedkommende er tydstalende eller dansttalende. Derfor er ogsaa med fuld Føie begge Sprog givne samme Ret med Hensyn til Forhandlingerne i den Forsamling, hvor Monarchiets fælles Afgjøender afgjøres. Men er nu Rigsdagen ved at gaae ind paa denne Ordning, at Hs. Majestæt aldrig skulde tage en Tydstalende til Finantsminister, eller er det Meningen, at man her i Rigsdagen vil forhandle med en tydstalende Finantsminister. Det er blot de Conseqventer, man vil komme til, hvis man for Alvor vil tænke sig det gennemført, som jeg troer er umuligt og derfor ikke under nogen Omstændighed vilde have tilraadet at gjøre Forsøg paa ad denne Vej at søge gennemført.

Ministeren for Kongerigets særlige Finantser: Den Sag, som den sidste ærede Taler har bragt paa Bane, berører saa nær den Stilling, hvori jeg er traadt til det

høie Thing og Rigsdagen i det Hele, at jeg finder mig stærkt opfordret til strax at knytte nogle Bemærkninger dertil. Naar jeg ved en tidligere Leilighed har udtalt, at jeg altid har anseet den Ordning, som nu har fundet Sted, for at være den hensigtsmæssigste og meest passende for de Forhold, hvorunder vi leve, maa jeg dog dertil knytte den Bemærkning, at jeg ved Siden deraf aldrig har overseet eller miskendt de i Sandhed meget vægtige Bevæggrunde, som have ført den sidste ærede Taler til, da han var Finantsminister, at foreslaae og gennemføre den Ordning, der i 1855 fandt Sted. De Grunde, der dengang bevægede den ærede sidste Taler og som han nu iasten fuldstændigen har udtalt, have tværtimod fra første Dreblik af været mig klare, og jeg har fuldkommen indseet, at der maatte tillægges dem en overordentlig Vægt. Naar jeg ikke bestomindre fra Begyndelsen af har næret Tvivl om, hvorvidt det dengang foretagne Skridt virkelig var rigtigt, da er det, fordi jeg ved Siden af de Hensigtsmæssighedsgrunde, der have talt derfor, tillige har seet, at der maatte være Grunde, der talte imod det, og det forekom mig dengang, at der maaskee ikke blev tillagt disse Grunde den Vægt, der med Rette tilkom dem. Disse Grunde vare, jeg maa tilstaae det, for min Betragtning ikke saa meget dragne af Hensynet til den dengang stedfindende Tilstand; thi jeg erkendte og erkender, at Ordningen var tildeels givne ved den dengang stedfindende Situation; men det Væsentligste for mig var Hensynet til Fremtiden; thi det svævede for mig, at de Spire, der derved bleve nedlagte i Administrationen, kunde udvikle sig paa en saadan Maade, at Følgerne ikke kunde være stærke eller nyttige for en Finantsadministration. Den Frygt, som jeg dengang nærede, har siden stadfæstet sig, og det har navnlig, efterat jeg nu i 2½ Aar har været Finantsminister, med stigende Styrke vist sig for mig, at min Forudsøelse ikke var ganske urigtig. Jeg maa tillade mig at erindre om, at de Ulemper, der kunde følge af den Afskillelse, der dengang fandt Sted, nødvendigvis maatte være mindre følelige i Begyndelsen. Da stod Finantsministeren, foruden med den Myndighed, som de gjældende Love og kongelige Resolutioner givne ham, til-